

Novi cement: PC 20M (S-L) 42,5R

Biljana Nikolić-Stanić, Rukovodilac hemijskih i fizičko-mehaničkih ispitivanja

Odgovarajući na potrebe tržišta i izlazeći u susret krajnjim korisnicima, *Titan Cementara Kosjerić* neprekidno usavršava kvalitet svojih proizvoda. Dosledno toj orientaciji, kompanija je od nedavno plasirala novi tip cementa, ujednačenog kvaliteta i odličnih performansi, čije su oznake:

- PC 20M (S-L) 42,5R, u skladu sa regulativom Republike Srbije;
- CEM II/A-M (S-L) 42,5R, u skladu sa regulativom Evropske unije.

Unapređeni cement se pojavio na tržištu u julu 2014. godine, sa sertifikatom, usaglašenim sa propisima Republike Srbije za PC 20M (S-L) 42,5R, koji je izdao Institut za ispitivanje materijala (IMS).

Sa poboljšanim svojstvima, cement PC 20M (S-L) 42,5R je zamenio PC 20M (S-L) 42,5N, u odnosu na koji ima više rane čvrstoće (zbog toga je oznaka R umesto N), a sličan je po hemijskom sastavu, fizičkim karakteristikama, kompatibilnosti sa hemijskim dodacima, i ima standardnu klasu čvrstoće (42,5).

Zahvaljujući visokom procentu klinkera sa mešanim dodatkom krečnjaka i granulisane zgure u svom sastavu, najnoviji cement odlikuju visoke rane i kasne čvrstoće, što mu daje prednost u upotrebi za postizanje visokih marki betona. Zato je pogodan u izgradnji infrastrukturnih objekata, betonskih konstrukcija za velike poslovne i stambene objekte, prefabrikovanih betonskih elementa, mostova, tunela. Relativno niska vrednost za standardnu konzistenciju (u praksi se češće koristi termin: utrošak vode), daje mu prednost u betonima zbog lakе obradivosti.

PC 20M (S-L) 42,5R se može koristiti za betone od kojih se zahteva trajnost i otpornost na razne vremenske uslove (dejstvo vode, sulfatnih voda, hlorida, mraza, soli, niskih temperatura). Preporučljiva je upotreba ovog cementa i u niskogradnji, pogotovo za temelje i podzemne radove u vlažnim terenima. Neosporno se može koristiti i za proizvodnju završnih masa u građevinarstvu (lepkovi, suvi malteri), kao i za razne industrijske podloge i premaze, glazure. Takođe, zbog svetlijе nijanse, pogodan je za dodavanje pigmenta i boja u svoj sastav, prilikom pravljenja betona.

Na osnovu svih dobrih karakteristika u širokoj namenskoj lepezi i pouzdanih osobina u betonu, najnoviji cement zасlužuje поčasно место у производном програму *Titan Cementare Kosjerić*.

Izveštavanjem o održivosti jačamo dijalog sa društvom

Ljiljana Spasojević, menadžer za ljudske resurse

Praksa izveštavanja o društveno odgovornom poslovanju (DOP) i održivom razvoju, kao sistematičan pristup javnog dokumentovanja relevantnih podataka o kompaniji, zahteva stalno usavršavanje i praćenje savremenih metodologija i svetskih poslovnih trendova u ovoj oblasti. Usaglašavanje globalnih zahteva sa internom realizacijom, u Titan Grupi uslovjava redovnu primenu aktuelnih razvojnih programa i organizaciju sastanaka na planu društvenih aspekata poslovanja. Takođe, u okviru seminaru, održanom u julu, prisustvovali su članovi TCK tima za DOP i, uz razmernu iskustava sa drugim Titanovim delegatima iz Jugoistočne Evrope, upoznali najnovije odredbe smernica za izveštavanje o održivosti.

Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju i održivom razvoju jeste dokument kojim kompanija predstavlja javnosti svoje rezultate u tri ključne oblasti održivog razvoja: ekonomija, ekologija i društvo. Na bazi ovih argumentovanih informacija, postaju vidljivi: vrednosti, politike i model upravljanja organizacije, kao i kvalitet povezanosti poslovne strategije sa postavkama održive globalne ekonomije.

Direktiva o nefinansijskom izveštavanju, koju je 15. aprila 2014. godine usvojio Evropski parlament, nalaže da velike kompanije i organizacije sa prostora Evropske unije ubuduće objavljaju informacije o svojim strategijama i postignućima, vezanim za poštovanje životne sredine i zajednica. U načinu ovakvog prezentovanja mogu se izabrati primerene međunarodne smernice (Globalni dogovor UN, Inicijativa globalnog izveštavanja, standardi ISO 26000), dok će opšta uputstva kreirati Evropska komisija, zadužena za unapređenje nefinansijskog izveštavanja na nivou EU.

Društvene izveštaje Titan Grupa objavljuje još od 1983. godine. Pored objektivnog referisanja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (IFRS), kompanija je naročito posvećena kvalitetnom nefinansijskom izveštavanju, prilagođenom najboljim međunarodnim modelima. Ovim transparentnim mehanizmom Grupa dokazuje i osnažuje saradnju sa svim zainteresovanim društvenim akterima.

Najuzornije prakse i normative sledi i *Titan Cementara Kosjerić*, koja u poslednje četiri godine plasira svoje izveštaje o

Marija Aleksić, direktor za DOP Titan Grupe, održala je trening o izveštavanju

DOP i održivom razvoju, prateći smernice Inicijative globalnog izveštavanja (GRI; www.globalreporting.org). Predstavljanje ostvarenog nivoa društvene odgovornosti u radu *Cementare*, proverljivo je posredstvom zadatih opštih indikatora i principa, kao i na osnovu verifikacije izveštaja od strane nezavisnih revizora. Temeljna procedura daje kredibilitet objavljenim podacima i doprinosi poverenju između kompanije i njenog okruženja. Izveštaji TCK su dostupni na vebajtu www.titan.rs, na stranici Izveštaji.

Inicijativa globalnog izveštavanja (GRI) obavezuje na dve vrste principa u izveštavanju o održivosti: **sadržaj** (materijalnost / relevantnost, uključenost stekholdera, kontekst održivosti, potpunost izveštaja) i **kvalitet** (uravnoteženost, uporedivost, tačnost, blagovremenost, jasnoća i pouzdanost).

Nova očekivanja okruženja zahtevaju kontinuirano učenje

Mobilnost timova za reagovanje u vanrednim situacijama

Branislav Jović, inženjer bezbednosti i zdravlja na radu

Naš Tim za evakuaciju uvežbava spasavanje sa visine

Intervencije spasavanja unesrećenih iz dubina i sa visina, najčešće obavljaju specijalizovane službe, ali s obzirom da se taj problem javlja i tokom poslova u industriji, odlučili smo da u *Titan Cementari Kosjerić* osposobimo grupu zaposlenih za delovanje u ovakvim situacijama. Iako preduzimamo kompletne mere za smanjenje rizika i opasnosti za zaposlene, moramo biti spremni za sve eventualne incidente. Zato smo 2012. godine formirali Tim za evakuaciju, koji je obučen za blagovremeno reagovanje u slučajevima potrebe spasavanja iz dubina ili sa visina, sa sledećim zadacima:

- spasavanje s visine (zgrade, skele, tornjevi, i sl.),
- spasavanje iz dubina (silosi, šahte),
- spasavanje na kosini (provalije, nizbrdice).

Uigrana ekipa, od 15 zaposlenih, priprema se nekoliko puta godišnje, tako što stručno uvežbava spasavanje ugroženih narazličitim lokacijama, u specifičnim okolnostima i vremenskim uslovima. Za 2014. godinu planirane su 4 ovakve vežbe. Treniranje svih tehnika spuštanja odvija se na lokacijama sa visinom od 5 metara, i više. Tim je opremljen profesionalnom opremom koja ispunjava sve standarde za ovu vrstu spasavanja. Ozbiljnom i zahtevnom obukom postiže se visok stepen sposobljenosti i spremnosti da se odgovori u svakoj vanrednoj prilici, kako bi se zaštitili životi zaposlenih.

Ista ova ekipa je obučena i za ukazivanje prve pomoći, pa će u narednom periodu biti organizovane kombinovane vežbe: evakuacije i hitnog zbrinjavanja, u mogućim rizičnim situacijama.

Željko i Goran demonstriraju veština bezbednog i odgovornog penjanja

Naše bebe

Milunika Đoković (Magacin) i Predrag Đoković (Proizvodnja cementa), dobili su sina Iliju

Dragan Marković (Proizvodnja – Komandni centar) dobio je čerku Nikoletu

Dragana Todorović (Finansije i računovodstvo) rodila je sina Nikolaja

Šansa za profesionalni razvoj

Tijana Kostić, praktikant u Ljudskim resursima

Društveno odgovorno poslovanje i načela održivog razvoja, čvrsto integrisane činioce svog poslovanja, *Titan Cementara Kosjerić* iskazuje i kroz otvorenost za mlade koji žele da uče, steknu i prošire svoja znanja. Tako se u kompaniji dugi niz godina realizuju razne stručne prakse za srednjoškolce, studente i diplomce iz Kosjerića. Ovoga puta, u junu mesecu, kreiran je program pod nazivom „Znanje za izazove – gradimo kulturu neprekidnog učenja”, predviđen za stručnu obuku mladih ljudi iz lokalne zajednice.

Dušica, Milovan i Stefana zadovoljni su prilikom da steknu nova znanja

Pod okriljem korporativnih vrednosti: Znanje i Stalno samousavršavanje, kao stavovima odgovornosti prema profesionalnom i ličnom napredovanju, program, u trajanju od tri meseca, omogućava učesnicima da teorijska znanja usvojena na fakultetima primene u okviru sistema, procedura i aktivnosti koje se sprovode u kompaniji. Pored dragocenog radnog iskustva, praktikanti mogu da dobiju preporuke koje će im pomoći u pronašlasku posla.

Srđan, Dragan, Tijana i Magdalena zajedno rade na svojim razvojnim planovima

Procenom prijava, biografija i motivacionih pisama, i na osnovu intervjuja sa kandidatima iz užeg izbora, izvršena je selekcija deset najboljih polaznika koji su, u okviru Uvodnog programa, prvo upoznati sa funkcionisanjem svih organizacionih celina kompanije, a zatim su raspoređeni na mesta za koja su konkursali. Branka Janković i Milika Matović u Finansijama i računovodstvu imaju priliku da se upoznaju sa poslovima izveštavanja, kontrole i primene relevantnih poreskih propisa.

Milika, Branka i Petar rade na svojim prvim zadacima

Tijana Kostić i Magdalena Joksimović u Ljudskim resursima stiču praksu o principima upravljanja u ovoj oblasti, kao i o društveno odgovornom poslovanju, radnim odnosima i vođenju kadrovske evidencije. Petar Jovanović i Srđan Ilić uključeni su u rad Elektro održavanja. Stefana Petronijević i Dragan Vitezović prate funkcionisanje Mašinskog održavanja. U Kvalitetu, Dušica Mandić učestvuje u procesnoj kontroli proizvodnje, kvaliteta sirovina i cementa, dok u Bezbednosti i zdravlju na radu Milovan Golubović saznaje kako se sprovodi sistem bezbednosti koji u *Titan Cementari Kosjerić* nudi više od zakonskih normi.

Mesec dana nakon početka prakse, pitali smo praktikante za njihove utiske o obuci, a odgovori su potvrdili svršishodnost ovakvih programa u *Cementari*. Uglavnom, polaznici su iskazali zadovoljstvo i zahvalnost za priliku da uče, steknu iskustvo i praktična znanja u velikoj i dobro organizovanoj kompaniji kao što je *TCK*. Naročito uvažavanje upućeno je starijim kolegama za nesebičnu pomoć. Raspoloženje među njima najbolje pokazuju sledeći stavovi:

Magdalena i Stefana prvog dana Uvodnog programa

Magdalena Joksimović: „Za mene praksa u *TCK* predstavlja, pre svega, jedan intenzivan program učenja i sticanja novih znanja koje i primenjujemo u svakodnevnim radnim obavezama. Vrlo je korisno što smo u mogućnosti da tokom predviđena tri meseca prakse, zaista zauzmemo jednu radnu poziciju i tako savladamo njene osnovne radne dužnosti i obaveze, steknemo solidno znanje o poslovnom modelu *TCK*, kao i o doprinosu odeljenja koje nas interesuje za dobro funkcionisanje čitave firme.”

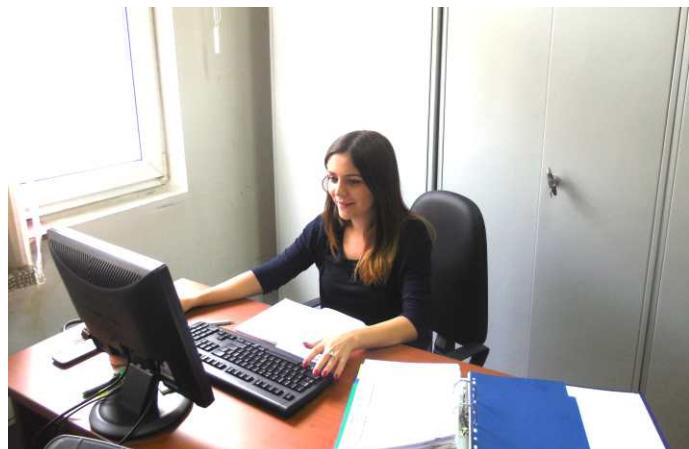

Dušica kontroliše kvalitet klinkera

Srđan i Petar imaju priliku da primene znanja u Elektro održavanju

Milovan Golubović: „Uveren sam da je ovo prava organizacija gde možemo dosta toga naučiti, prvenstveno kako sve to što su nam predavali na fakultetu izgleda u praksi. Za sada, jako sam zadovoljan, i jedva čekam da naučim što više stvari.”

Branka na svojim zadacima u Finansijama

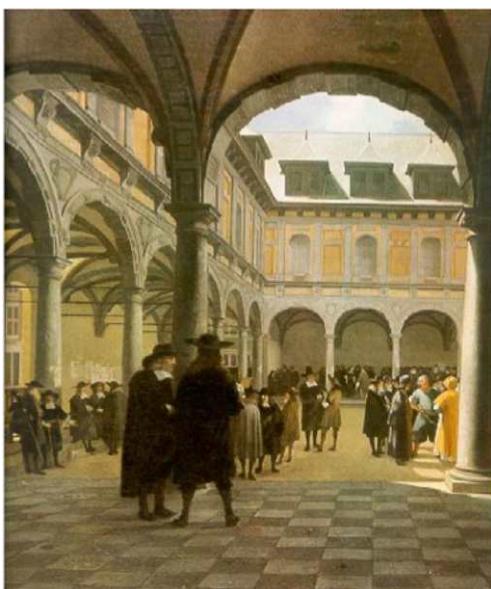
Branka Janković: „U finansijama je dobra i pozitivna radna atmosfera, zaposleni u službi su prijatni i spremni za saradnju sa nama. Pre početka prakse, smatrala sam da je ovo velika šansa za sticanje znanja i napredak, sada sam se i uverila u to.”

Stručne prakse u *Cementari* imaju dugoročnu opravdanost jer obezbeđuju najneposredniji protok uzajamne komunikacije između poslovnog sistema *TCK* i stručnih potencijala iz okruženja, što je preduslov njihovog zajedničkog rasta i afirmacije vrednosti znanja.

Tulipomanija – strast bogaćenja

Dragan Josipović, poslovi nabavke iz uvoza

Tulipomanija je izraz za jednu od najvećih afera u istoriji berzi i berzanskog poslovanja, koja se odigrala u prvoj polovini XVII veka u Holandiji. Neobično je to što se naziv popularne trke za bogaćenjem vezuje za cvet lale (tulipana), jedne od najomiljenijih ukrasnih biljaka, koja se u Evropi pojavila sredinom XVI veka, na bečkom dvoru, odakle se vrlo brzo proširila po celoj Evropi, naročito u Holandiji. U to vreme, ova i danas napredna država, doživljava opšti ekonomski prosperitet, koji se odrazio i na razvoj berzi.

Amsterdamska berza u XVII veku

Kao dekorativna, retka i naročito dragocena „roba”, lale su tada postale simbol prestiža u najbogatijim slojevima holandskog društva, tako da trgovina ovim lukovicama vremenom biva sve unosniji posao. Poređenja radi, jedna lukovica lale 1624. godine koštala je poput manje kuće u Amsterdamu. Kao već standardizovanom robom, tulipanima se trgovalo na berzama u Amsterdamu i Roterdamu, a kako je tražnja bila veća od ponude, cena lepih cvetova je konstantno rasla, tako da su učesnici u špekulaciji ostvarivali zavidne prihode. To je dovelo i do takozvane terminske trgovine, što znači da su se ugovori za kupovinu zaključivali ranije, a isporuka cvetova i plaćanje precizirali u budućim rokovima. Imajući u vidu visoke berzanske profite od kupoprodaje tulipana, sve više kompanija i pojedinaca nastojalo je da se uključi u ovaj posao, tako da su prodavali sve što su imali, uzimali pozajmice i kredite kako bi došli do neophodnog kapitala za ulaganje.

Međutim, kao i svaka finansijska groznica, i ova je, nakon nekoliko decenija, imala svoj neslavan kraj. Rasplet se desio 1637., kada je jedna grupa trgovaca bankrotirala, pa nije bila u mogućnosti da plati isporuku po unapred ugovorenoj ceni.

Jedna od najskuplje prodatih lala

U tom trenutku nastaje pometnja, odjednom se na tržištu pojavljuje višak lala koje nije imao ko da kupi. Ponuda postaje veća od potražnje, pa vrednost prestižnih lukovica počinje vrtoglavu da pada, i ubrzo dostiže cenu glavice crnog luka. U krajnjem ishodu, kompanije i pojedinci, koji su u svom vlasništvu imali ovaj cvet na zalihamu, neočekivano doživljavaju bankrot.

Kao i svaki krah u istoriji finansijskih tržišta, od najranijih početaka do danas, tulipomanija je rezultat nepromišljenog ulaganja, nedovoljne informisanosti učesnika u trgovini, neadekvatne regulacije finansijskih tržišta, diskutabilne etike samih učesnika u berzanskom poslovanju i nadasve: ljudske pohlepe!

Satira tulipomanije – čuvena slika Jana Brojgela Mlađeg prikazuje trgovce lalama kao glupe majmune u odeći više klase

U prošlom broju TCK Novosti napravili smo propust i pogrešno napisali prezime kolege Vladana Marića. Ovom prilikom se izvinjavamo i čestitamo mu jubilej – 10 godina neprekidnog rada u TCK.

Kultura je svuda oko nas

U okviru kreativne svetkovine „Noć muzeja”, gradovi i kulturne institucije širom Evrope postaju stecište brojne publike koja, u formi večernjeg provoda, uživa u sazajnim, umetničkim i zabavnim programima. Internacionalna mreža produkata duha i stvaralaštva, iz godine u godinu se razgranava u spletove ideja, a sve pod okriljem inicijative za popularizacijom i oživljavanjem muzejskih postavki koje tek u interakciji sa savremenim društvenim okruženjem dobijaju dušu i smisao.

Ovogodišnja, treći put organizovana „Noć muzeja” u Kosjeriću, udružena sa mnogim dešavanjima istog karaktera na tlu cele Srbije, protekla je u znaku lokalne rokenrol muzike. Pažnju posetilaca privukao je svestrano osmišljen sadržaj posvećen razvoju rokenrol scene u našem mestu. Multimedijalnom izložbom „Grad duhova” predstavljena je istorija popularnog muzičkog pravca, osvedočena autentičnim zvucima dobro poznatih gradskih bendova, zajedno sa fotografijama, plakatima, fanzinama i drugim publikacijama kao pratećim dokazima njihovog rada. Članovi kosjerskih rok grupa svih generacija i drugi muzički stvaraoci ovog prostora, bili su akteri i zanimljivog dokumentarnog filma, kojim je upotpunjena ambiciozna i moderna prezentacija o domaćem ukorenjivanju jednog široko prihvaćenog zapadnog stila muzike i života.

Sećanje na nekadašnju muzičku scenu Kosjerića

Ovaj kulturni događaj, održan 7. juna, realizovao je KUD „Dukat”, već prepoznatljiv kao animator priedbi povodom praznika muzeja. Pulsiranje tog evropskog kulturnog trenda u Kosjeriću, kao i prethodnih godina, omogućila je *Titan Cementara Kosjerić*, uvek spremna da podrži potrebe za stvaralačkom produkcijom koja nas povezuje sa svetom.

Vidovdanske nagrade

Titan Cementara Kosjerić je i ove godine nagradila najbolje učenike opštine Kosjerić. Za svoj odličan uspeh, vredne nagrade dobili su:

- OŠ „Mito Igumanović”:

- Andrijana Višnjić – laptop računar,
- Jovana Perišić – laptop računar,
- Jelena Ratković – fotoaparat,

- OŠ „Jordan Đukanović”:

- Jelisaveta Perišić – laptop računar,
- Katarina Kosić – fotoaparat,
- Srećko Damjanović – fotoaparat,

- Tehnička škola Kosjerić:

- Nikola Tomić (prvi razred) – fotoaparat,
- Aleksandra Todorović (drugi razred) – tablet računar,
- Danijela Lučić (treći razred) – fotoaparat,
- Sara Mitrović (četvrti razred) – laptop računar,
- Jelena Krstić (đak generacije) – laptop računar.

Solidarnost prema društvu i prirodi

Milica Marinković, član PED „Subjel”

Nakon poplava koje su prošloga maja zadesile Srbiju, reke su razorile svoje obale i nanele veliki otpad. Zbog takve situacije i u našem gradu, 24. maja je organizovana akcija „Čišćenje Skrapeža”, koju su pokrenuli *Titan Cementara Kosjerić* i PED „Subjel”, pozavavši sugrađane da se dobrovoljno uključe u poslove komunalne higijene. Korisnu pomoć ovoj inicijativi pružila je i fondacija za lokalne inicijative „Trag”, nabavkom potrebnog alata koji se našao u vrednim rukama volontera, uglavnom mlađe generacije, spremne da se založi u uređenju skrapeškog toka i priobalja, i doprinese očuvanju kultivisanog izgleda svoga grada, prepoznatljivog i turistički primamljivog upravo zbog čistog i negovanog ambijenta.

Sanacija posledica rečne bujice obuhvatila je uklanjanje nanetih stabala, granja i kamenja, odstranjivanje mulja na trim stazi, odvlačenje džakova sa odbrambenog bedema. Pokupljen je otpad i otpremljen na deponiju, izgrabljene su zelene površine, tako da je posle zajedničke akcije „velikog spremanja”, korito Skrapeža dobilo svoje ranije obrise.

Povezani odgovornošću za zajednički životni prostor, osnovci, srednjoškolci i stariji učesnici ekološke akcije iz Kosjerića, kao predstavnici ove sredine, iskazali su solidarnost sa svima koji su proletos pretrpeli štetu od vremenskih nepogoda. Kao izraz posvećenosti prirodnim dobrima i zdravoj okolini, u okviru uređenja rečne zone zasađeno je oko stotinu sadnica Pančićeve omorike.

Do polovine avgusta, u cilju zaštite od poplave, izgradnje nasipa i sanacije šteta nastalih od poplava, TCK je donirala 11.000 tona materijala (skoro 450 utovarenih kamiona), kao i potrebne mašine i opremu za izvlačenje vode i kamena.

Uz pomoć vrednih volontera obala Skrapeža dobija svoje ranije obrise

Zaposleni TCK prikupili su, odričući se po jedne dnevnice u korist ugroženih područja, ukupno iznos od 955.736 dinara, koji je uplaćen na račune Vlade Srbije i Opštine Kosjerić. *Titan Cementara Kosjerić* je isti iznos (955.736) uplatila na namenski račun Vlade Republike.

Kolege iz svih fabrika TITAN Grupe pokrenule su akciju prikupljanja pomoći za Srbiju, dok se centrala kompanije obavezala da će prikupljeni iznos duplirati svojom donacijom. Na ovaj način, prikupljeno je 35.000 evra, a ovaj novac uložen je u nabavku opreme za hemodijalizu neophodne obnovačkom domu zdravlja, koji je pretrpeo ogromnu štetu tokom majske poplave.

Učesnici volonterske akcije čišćenja Kosjerića